

De rechter, Deswert en de gendarmen gingen dus naar de gevangenis.

De rechter stapte 't laatst binnen, want hij hield niet van verrassingen en men kon nooit de verregaande stoutmoedigheid dier binders vertrouwen.

Maar daar binnen was alles stil.

— Waar ligt het lijk? vroeg de rechter.

— In de eerste cel, citoyen.

— Kom dan!

De veldwachter schoof de grendels weg.

— Verduiveld... daar begrijp ik niets van riep hij verwonderd uit.

— Wat is er? vroegen de gendarmen. Is het lijk weg... Neen, daar ligt het!

— Ja, het ligt daar... ik zie het... maar waar legden we het gister neer.

— Hier immers!

— Ja, hier... maar niet tegen de muur, wel vlak voor de deur. 'k Herinner het mij zeer goed! En nu ligt de schaper van achter in de cel!

De veldwachter verliet de cel.

Hij daalde enige vochtige treden af en bereikte de kelders, welke sedert jaren niet meer gebruikt werden.

Plots bleef hij staan.

— Ik hoor iets! riep hij. Komt hier, rechter en gendarmen...

De anderen snelden toe en nu was de magistraat zo driftig, dat hij over de treden uitgleed en viel.

— Die vervloekte trap! riep hij boos tot Deswert, ge zoudt me de benen doen breken!

— Ik hoor iets... stil!... vanwaar komt het geluid, hernam de veldwachter, die op 's rechters beschuldiging geen acht sloeg. Ha! van die kant... Iemand roept.

De moedige veldwachter begaf zich naar de verst verwijderde kelders, en vernam nu duidelijk hulpgeroep uit een cel.

— De commissaris! juichte hij. De commissaris is hier... hij is niet dood!

En luid riep hij:

— Commissaris Doremans!

— Help, help! klonk het.

Nu wist Deswert waar zijn overste zat. Snel schoof hij enige grendels weg en met moeite trok hij een zware deur open.

Commissaris, ligt ge hier?

— Ja... Deswert, gij zijt het... help mij!

— Gendarmen! riep de veldwachter.

De mannen snelden toe.

Doremans werd van zijn boeien bevrijd doch kon niet gaan of staan.

De gendarmen droegen hem weg.

— Mijn arme vriend! sprak de rechter.

— Citoyen-rechter, zijt gij daar! O, ik heb de dood van nabij gezien.

BAKELANDT

De Hel van de Moeren

VERVOLG VAN DE REIS
NAAR DE MOEREN

DE HEL VAN DE MOEREN

— De misdaad zal streng gestraft worden.

— Die vervloekte binders durven alles! Mij de commissaris, in de gevangenis brengen!

't Was te donker om de glimlach om's veldwachters lippen te bemerken.

— Ik werd op mijn bed overvallen door de binders, verhaalde Doremans.
'k Verdedigde me dapper, maar wat vermocht ik tegen de overmacht? niets, niets!

— Hoeveel waren er? vroeg Deswert.

— Vijf en twintig, ten minste!

— Uw knecht sprak van vier!

— Mijn knecht heeft de anderen niet gezien. Twee binders konden hem gemakkelijk overmeesteren, maar meer dan twintig rovers drongen in mijn kamer.

Deswert stootte de hoofdman der gendarmen aan en deze kneep de veldwachter in de arm, want op een andere wijze mochten ze hun vrolijkheid niet uiten.

Men zette Doremans even neer in de zaal, waar wel eens rechtbank gehouden werd.

— De binders boeiden me en voerden me langs de tuin naar buiten. Ze brachten me naar de gevangenis. En weet ge waar ze me eerst neerlegden? hernam Doremans.

— In de cel van de schaper, antwoordde Deswert.

— Juist... bij dat lijk. Ha! welk een gezel voor mij!... De binders sleurden de schaper tegen de muur en wierpen er mij boven op, en bedenkt wel... ik kon mij niet bewegen... en bedenkt wel...

— Vreselijk! riep de rechter uit.

— Ach, de schaper kon u toch geen kwaad meer doen, zei Deswert.

— Spot niet, garde, hernam Doremans. Gij zoudt grijze haren krijgen, als ge daar laag! Ik moest mij inspannen om kalm te blijven.

— Uw knecht zei, dat ge in bezwijming waart, merkte Deswert op, die veel durfde zeggen, daar hij wist, dat Doremans hem niet gaarne missen zou.

— Zie mijn gelaat... boven elk oog een buil, niet waar? hernam Doremans.

— Arme vriend! sprak de rechter op een toon van innig medelijden.

— Twee vuistslagen van Cartouche!

— Gruwelijk!

— Twee slagen als van een hamer, vervolgde Doremans.

— Maar hoe zijt ge uit de cel naar de kelder verhuisd? vroeg Deswert.

— De binders zijn stoutmoedige duivels. Toen ik twee uren bij dat lijk gelegen had, keerden ze terug.

— Nogmaals! riep de rechter verbaasd.

— Ja... waarlijk. « Ge zijt de overste der politie, zei Cartouche, en ik moet u komen melden, dat er zo juist een diefstal gepleegd is bij de rentenier Delaere. De kapitein der Pijpelheide is de dader ».

— Hoe onbeschaamd u dat te komen zeggen! riep de rechter verstoord.

— Ja, aan mij, de commissaris.

De veldwachter stootte weer de gendarm aan.

— En hij liet een zak goud rinkelen! hernam Doremans. En dan zei de

schelm, dat hij mij naar een andere plaats wilde overbrengen. «Morgen, zo sprak hij, zal men waarschijnlijk het lijk van de schaper komen halen en u bevrijden. Dit wil ik niet. Gij zult de hongerdood sterven».

— Afschuwelijk! kreet de rechter.

— Ja, de hongerdood! En de fielten, de monsters vervoerden me naar de kelder, waar ge mij gevonden hebt. Eerst wilde ik bedaard de dood afwachten, mij beschouwde als een martelaar voor de Republiek, die alles van haar ambtenaren eist...

— Dat was edel, zei de rechter. Ik zal niet nalaten het in mijn verslag te melden, beloofde hij gewillig.

— Maar ik bezon me ... en dacht, dat ik aan de Republiek nog veel diensten bewijzen kon, vervolgde Doremans.

— Zeker, stemde de rechter toe.

Deswert knipoogde naar de gendarm.

— De binders hadden me een doek over de mond gebonden. Ik slaagde er in de doek met mijn tanden te grijpen, uiteen te rafelen en af te scheuren. Toen kon ik roepen!

— En wij snelden u ter hulp! zei de rechter.

— Dank, goede vriend...

— Hoor eens, citoyens, ik verlang geen eerbewijzen, maar daar de commissaris mij gisteren bars toesprak en zelfs voor onbekwaam hield, ben ik er zeer op gesteld, dat hij nu wete, aan wie hij zijn leven te danken heeft, zei Deswert.

— Wat bedoelt ge? vroeg de rechter. Heb ik het onderzoek niet geleid?

— Neen, citoyen-rechter!

— Dat gaat te ver!

— Altijd zal ik de waarheid zeggen, tegenover wie ook, hernam de veldwachter driftig. Wie heeft deze morgen vastgesteld dat er in de woning van de commissaris iets voorgevallen was, citoyen-rechter?

— Wie is er in de woning gegaan, na eerst met Cartouche een pistoolschot bij wijze van morgengroet gewisseld te hebben?

— Met Cartouche? vroeg Doremans.

— Ja, want toen het klaar werd, was de schurk weer in het dorp. Hij schoot naar mij en ik vuurde op mijn beurt mijn geweer af. Maar ik sprak tot de citoyen-rechter. Wie is het eerst in de kamers gegaan? Het eerst in cel van de schaper? Wie besloot de kelders af te zoeken?

— Maar, garde, ge beledigt mij voortdurend! snauwde de rechter hem woedend toe.

— Ik beledig niemand, ik zeg de waarheid! Aan mij dankt de commissaris het leven.

— Deswert, ge hebt uw plicht volbracht en ik zal het de overheid melden, zei Doremans sussend. Leid me nu heen! Ha! hoe ongerust zal mijn verloofde zijn.

— Ik heb haar reeds gesproken en getroost, hernam de rechter.

— Getroost! herhaalde de commissaris, die zijn jaloezie niet verbergen kon.

— Ten minste bemoedigend gezegd, dat gij weer bevrijd zoudt worden.

— En ze was zeker wanhopig?

BAKELANDT

DE HIL VAN
DE MEEREN

— Ze weende en jammerde, riep altijd maar om u en verwekte bij ieder deernis.

— Laat ik haar dan onmiddellijk zelf gaan troosten. Zo ik op uw armen leunen mag, zal ik wel kunnen lopen.

Het nieuws dat de commissaris ontdekt en veilig was, deed snel de ronde. En toen Doremans aan de poort van de gevangenis verscheen werd hij luid toegejuicht.

De ambtenaar stak de borst vooruit en verhief fier het hoofd.

Men juichte eigenlijk omdat men blij was dat geen nieuwe moord de angst vermeederen kwam, maar Doremans zag in al 't gejubel een eerbiedsbetuiging.

De commissaris gevoelde niet dat hij hier bespottelijk stond.

Hij, die de veiligheid handhaven moest, was zelf gevangen genomen geworden, na zich de vorige avond eerst te hebben laten bedriegen.

Een man drong door de menigte.

— Commissaris! riep hij.

De dorpeling was bleek en blootshoofds.

— Wie zijt gij? vroeg Doremans.

— Een knecht van rentenier Delaere.

— Men heeft uw meester bestolen, niet waar? hernam de ambtenaar.

— Ja. Gij weet het al?

— Zoals ge ziet. Een commissaris moet voortdurend op wacht zijn... Uw meester is ongedeerd?

— God gave het! Maar hij is er slecht aan toe!

— Wat? Heeft men hem...

— Men heeft hem geslagen, gestampt, gesleurd, omdat hij weigerde zijn geld te tonen. Eindelijk moest hij toch toegeven en alles vertellen.

— En ze hebben veel geroofd?

— Terwijl mijn meester bezwijmd en bloedend op de vloer lag, sneden ze de zittingen der stoelen open.

— De zittingen der stoelen, zegt ge?

— Ja, want daaronder was veel geld verborgen. Daaronder hadden de binders de geldkoffer zo goed als ledig gevonden. Ze verbrijzelden andere meubels waarin geheime laden waren.

— Slipt gij in huis?

— Ja, commissaris.

— En werdt ge ongemoeid gelaten?

— Neen, ik ben gebonden geworden en Anna, de meid ook. Nu ligt mijn heer in een bedenkelijke staat te bed. Iemand is om de dokter naar Lier, want dokter Van Montfort kan mijn meester niet meer helpen.

— Ik zal het huis komen bezoeken.

— Maar zou het niet mogelijk zijn het geld aan de rovers te ontnemen?

— Ik wil alles doen wat ik kan, hernam Doremans ongeduldig. Keer terug naar huis. Straks komt het gerecht.

De omstanders hadden het verhaal verstaan en dit nieuws werd weer druk besproken.

Er kwam geen eind aan de misdaden.

Men morde over de laksheid, de werkeloosheid en de onverschilligheid van het hoger bestuur, dat de bandieten vrij spel liet.

Men sprak over de geheimzinnige kerel, die op de Pijpelheide moest zijn en schoof op hem de schuld van al die misdaden.

— Nooit was het vroeger zo erg als nu, moest ieder bekennen.

Doremans was eindelijk tot bij de woning van de koster geraakt. Zijn verloofde had de goede tijding reeds vernomen en haar tranen dus gedroogd.

De commissaris behoefde niet te kloppen... de deur vloog open... en de gelukkige commissaris viel recht in de armen van het meisje, dat nu juichte van geluk.

— En ge vreesde reeds dat ik voor u verloren was, mijn geliefde, zei de commissaris na de eerste innige begroeting.

— Ja...

— Vertrouwde gij uw vriend maar zo weinig? Denkt ge dat Cartouche het zou wagen, mij, de commissaris, te doden? Maar nu is mijn geduld uitgeput... de heide zal gezuiverd worden van al dat galgenaas, zowaar ik Doremans heet.

— Ja, doe het... En kom nu mee, het ontbijt is gereed! Wat hebt ge boven uw ogen... builen!

— Twee ertekenen... een bewijs dat ik met de binders gevochten heb.

— Hoe moedig zijt ge!

— Voor de overmacht moest ik bezwijken, anders! Maar nu is mijn geduld uit.

En Doremans begon met zijn moed te tonen bij het verorberen der spijzen.

— Nu met goede moed ons werk hervat, zei de commissaris. Wij zullen versterking uit Mechelen bekomen en weldra zal dat wespennest op de heide gezuiverd zijn.

Weldra nam hij afscheid en ging naar huis.

Onderweg kwam hij zijn knecht tegen en sprak hem brutaal aan.

— Wie heeft u bevolen te zeggen, sprak hij, dat er slechts vier rovers bij mij zijn ingebroken.

— Niemand, citoyen.

— Waarom hebt gij dan het woord van uw meester te schande gemaakt.

— Maar ik wist immers toch niet wat u heeft verklaard.

— Ik heb gezegd dat er vijf en twintig rovers mijn huis zijn binnengeslopen en mij hebben weggevoerd.

— Vijf en twintig.

— Ja, ezel.

— Maar ik heb er maar vier gezien, herhaalde de knecht hardnekkig.

De commissaris maakte zich boos.

— Maar vier!

— Ja, maar vier!

— En hoeveel ziet ge er nu, ezel! riep de man nijdig, terwijl hij de knecht een slag in het aangezicht gaf, dat het klonk. Nu ziet ge er ongetwijfeld wel vijf. De knecht zei niets, maar het kookte en wrokte in hem.

— Ga naar huis en breng de boel wat in orde! beval de commissaris.

Te samen gingen zij de woning in.

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955